

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

„Determinanty zróżnicowania rozwoju regionalnego w Polsce”

Mgr Łukasz Grzęda

Zróżnicowanie rozwoju regionalnego stanowi ważny problem w skali krajowej i globalnej, co sprawia, że jest on elementem regionalnej polityki w Polsce i innych krajach UE i w sposób ciągły badany przez akademików i analityków ekonomicznych. Podstawowym problemem badawczym w rozprawie jest utrzymywanie się zróżnicowania w rozwoju regionalnym w Polsce w latach 2004-2019. Dla realizacji tego celu oceniono uwarunkowania w jakich funkcjonowały regiony-województwa, poziom ich rozwoju, stopnia jego zróżnicowania oraz zidentyfikowano czynniki, które mają istotny wpływ na wielkość występujących między regionami dysproporcji. W tym celu wykorzystano dane z GUS, KNF i NBP.

Praca składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza ma charakter teoretyczny i przedstawia szeroką analizę teorii rozwoju regionalnego. Zdefiniowano w niej pojęcia regionu, rozumianego jako województwo i rozwoju regionalnego, a także zaprezentowano problem istnienia zróżnicowania w poziomie rozwoju, a także skutków jakie dokonuje ono w gospodarce lokalnej i krajowej. Na podstawie przeglądu literatury przedmiotu dokonano analizy opracowanych dotychczas teorii rozwoju regionalnego, w tym m.in. teorii klasycznych, modeli Keynesa, biegunów wzrostu, teorii centrum i peryferii, teorii wykorzystania potencjału endogenicznego. Przedstawiono i scharakteryzowano rozpoznane w dotychczasowych badaniach determinanty rozwoju dzieląc je na cztery kategorie, wykorzystane części empirycznej, tj. kapitału ludzi, rozwój społeczny, rozwój gospodarczy i rozwój infrastruktury. W kolejnym etapie scharakteryzowano otoczenie makroekonomiczne w jakim funkcjonowały regiony w Polsce w latach 2004-2019, w tym stan sektora realnego i finansowego oraz wielkość i strukturę funduszy napływających z UE. Przedstawiono też sytuację społeczną i gospodarczą poszczególnych województw wykorzystując wskazane wcześniej cechy diagnostycznych. Sporządzone rankingi dla każdej analizowanej cechy i każdego roku wykazały, że pozycje poszczególnych województw są stosunkowo stałe w czasie.

W części empirycznej wyznaczono poziomy rozwoju społeczno-gospodarczego regionów przy użyciu metod Hellwiga i TOPSIS wykorzystując 28 wyselekcjonowanych cech diagnostycznych. Stosując miary rozproszenia Z-score oceniono wielkość zróżnicowania poziomów rozwoju a następnie poddano je regresji, dzięki której zidentyfikowano czynniki endogeniczne i egzogeniczne istotnie statystycznie wpływające na wielkość zróżnicowania poziomu rozwoju regionalnego. Badania wykazały utrzymywanie się zróżnicowania poziomu rozwoju regionów w trakcie całego analizowanego okresu. Stwierdzono też, że wzrost liczby

nowoutworzonych miejsc pracy, liczby udzielonych patentów, zainwestowanych funduszy czy stanu infrastruktury technicznej przyczyniają się do wzrostu zróżnicowania, a tym samym pogłębiania dysproporcji rozwojowych w kraju. Dysproporcje te można obniżyć dzięki zwiększeniu nakładów na oświatę i obniżeniu rynkowych stóp procentowych.

Wyniki badania mogą być wykorzystane przez władze centralne, samorządowe i instytucje odpowiedzialne za politykę regionalną w Polsce do opracowania strategii przyspieszonego rozwoju społeczno-gospodarczego, szczególnie w regionach charakteryzujących się niższym poziomem rozwoju.

Słowa kluczowe: Polska, region, rozwój regionalny, zróżnicowanie rozwoju regionalnego, determinanty rozwoju regionalnego.

Gneda Łukasz